

Vogelwaarnemingen

De afgelopen tijd zijn er weer bijzondere vogelwaarnemingen in het Beatrixpark gedaan. In de winter van 2005 beleefde Nederland een invasie van de grote barmsijs. Deze vogels komen uit het hoge noorden. Er vlogen groepen van wel 50 exemplaren, ook door het park en de Prinses Irenebuurt, alleen wisten we toen nog niet wat het waren, omdat ze een onbekend geluid maakten en hoog overkwamen. Maar op 18 december 2005 streek een groepje van zes grote barmsijsen in de Artsenijhof neer, waar ze foerageerden op de zaden van de teunisbloem. Foto's van deze vogels staan in de vogelrubriek op de website.

De reigers in het park kregen op 19 februari 2006 jongen, hetgeen te merken was aan de lichtblauwe eierschalen die op die dag voor het eerst onder de nestbomen te zien waren. Aangezien het in februari en maart zeer koud en slecht weer was, was de vroege leg niet gunstig. Waarschijnlijk zijn slechts enkele jongen grootgebracht. Na de vorstperiode hebben de reigers opnieuw eieren gelegd.

Om de kleinere vogels door de winter te helpen (en ze goed te kunnen fotograferen) is op nieuwjaarsdag een voedertafel aan een eik bevestigd. Dit leverde een groot aantal soorten op, waaronder zelfs de zwarte kraai die in stadstuinen zelden op voedertafels wordt gezien. Een kleine opsomming van de andere soorten die op het voer afkwamen: merel, koolmees, pimpelmees, zwarte mees, boomklever, houtduif, merel, vink en roodborst.

Januari 2006 leverde ook de eerste appelvink op, die daarna helaas niet meer is gezien. Op 21 maart was er een melding van een waterral in de natte vallei en de waarnemer, Robert Heemskerck, heeft deze schuwe

rietvogel zelfs kunnen fotograferen. De nijlganzen waren er dit jaar vroeg bij. Eind maart waren er zes jongen. Waar ze in het park hebben gebroed, is een raadsel. Deze vogels broeden hoog in een boom. Dankzij de waakzame ouders zijn alle jongen groot geworden.

Gezien het succesvolle broedgeval van de bosuilen in 2005¹ waren de verwachtingen dit voorjaar hoog gespannen. Helaas is het ondanks veel speurwerk niet gelukt jonge bosuilen te ontdekken. Toch heeft de bosuil waarschijnlijk wel in het park gebroed, omdat er op 8 april bij de brug van de Beethovenvijver een jonge bosuil werd gezien en gehoord. Dit jong kon al goed vliegen. Begin april was een grote bonte specht begonnen een hol uit te hakken in een boom achter het kinderbadje, direct naast het pad. De specht heeft dit niet afgemaakt en waarschijnlijk elders in het park een hol gehakt. In het park zijn zeker twee nesten met jonge spechten gezien. Ook is de groene specht in het park gezien, maar zeer waarschijnlijk heeft deze prachtige vogel hier niet gebroed, maar ergens in de buurt van de Amstel. Ook in de zomer kwam hij vaak foerageren.

Eind maart begon de paddentrek, met name in de omgeving van het fietspad in het verlengde van de Prinses Irenestraat. Ook elders in het park waren er veel padden, hetgeen de reigers ook door hadden. De padden komen bij elkaar om te paren en de vrouwtjes zetten de eieren in het water af in lange slierten.

In 2004 was er een succesvol broedgeval van de sperwer met vier jongen. Vorig jaar is de broedpoging mislukt, waarschijnlijk omdat het broedende vrouwtje niet genoeg voedsel kreeg aangedragen door het mannetje en de

De lichtblauwe eierschaal van een reiger.

Om de kleinere vogels door de winter te helpen (en ze goed te kunnen fotograferen) is op nieuwjaarsdag een voedertafel aan een eik bevestigd.

Eind maart begon de paddentrek.

De nijlganzen waren er dit jaar vroeg bij. Eind maart waren er zes jongen.

Begin april was een grote bonte specht begonnen een hol uit te hakken in een boom achter het kinderbadje, direct naast het pad.

Opmerkelijk was ook het broedgeval van de alexanderparkiet in een populier langs het water.

eieren moest verlaten om zelf te gaan jagen. Dit jaar was er een geringd wijfje begonnen met broeden, maar op een gegeven moment heeft ook zij het nest verlaten. Toch heeft de sperwer zeer waarschijnlijk elders in het park gebroed, want eind juli waren er drie bedelende sperwerjongen in de populieren achter het St. Nicolaas Lyceum. Verschillende prooioverdrachten werden gezien.

Dit jaar werd ook voor het eerst een scholekster in het park gezien. Later bleek waarom: op het dak van een flat aan de Beethovenstraat, de Pentaflat, waren drie eieren uitgebroed. De vogels vlogen met regenwormen af en aan om de jongen te voeren. De conciërge van de flat, Rob van den Born, heeft op het dak van de flat een aantal foto's van de jongen gemaakt en in de hal van het flatgebouw opgehangen. Op 10 augustus is er één jong uitgevlogen. De andere twee jongen hebben het niet overleefd. De ouders en het uitgevlogen jong verdwenen tenslotte naar de binnenplaats van het St. Nicolaas Lyceum. Opmerkelijk was ook het broedgeval van de alexanderparkiet in een populier langs het

water. Deze vogel, die een stuk groter en zeldzamer is dan de halsbandparkiet, broedt in nestholtes hoog in de Italiaanse populieren aan de Diepenbroekstraat. De nestholte in de populier was goed zichtbaar en daardoor lukte het om de eerste nestopname van deze soort in Amsterdam te maken. Dit was op 17 juni.

Door het zeer warme weer in juli en augustus leverden de besdragende bomen prachtige vruchten op, waarvan de vogels volop geprofitteerd hebben. Met name de witte moerbeï was een smulparadijs.² Helaas was er ook slecht nieuws. Eind september is er in de eendenvijver botulisme uitgebroken, waardoor de zwarte zwaan, enkele ganzen en eenden zijn bezweken. Op 16 juni was er een enorme vissterfte in de natte vallei. Meer dan 60 vissen, voor het grootste deel karpers, bezweken. Dit kwam doordat de pomp stilviel waardoor het water niet meer circuleerde. Parkwachter Vervaart heeft op vrijdagmiddag een aggregaat geregeld en pas weken later is de pomp hersteld. Toch leverde de natte vallei een paar leuke waarnemingen op. De kleine karekiet broedde succesvol in het riet. Op 15 september werd de dodaars weer in de natte vallei gezien. Er waren toen veel jonge rietvoorntjes. Ook de ijsvogel kwam op de rietvoorntjes af. Op 23 september werden er zelfs twee gezien en al spoedig was er ook een tweede dodaars. De laatste leuke waarneming was op 15 oktober: tijdens de Marathon van Amsterdam vloog er niet alleen een helikopter boven het park, maar ook een grote gele kwikstaart bij de vijver van de vaste plantentuin.

Frank Warendorf

¹ Zie Vogelbelevissen voorjaar en zomer 2005, Nieuwsbrief najaar 2005, p. 21.

² Deze boom is beschreven op p. 117 van de Bomengids van Amsterdam-Zuid van J. Lever.